

Oulaisten Vesiosuuskunta

Keskuskatu 9
86300 Oulainen

AVOIN KIRJE

29.8.2024

Oulaisten Tekninen lautakunta

Jakelu: Lautakunnan varsinaiset- ja varajäsenet

Valtuustoseminaari 7.8.2024

OPEROINTISOPIMUKSEN MAHDOLLISTAMINEN

Arvoisat teknisen lautakunnan jäsenet

Miten mielestänne Oulaisten viemärlaitoksen kulut pitäisi jakaa Oulaisten kaupungin veronmaksajien/viemärijärjestelmään liittyneiden kesken? Tästä yhteisesti sopiminen on ratkaisevaa, kun keskustelemme operointisopimuksesta.

Valtuustoseminaarissa asiasta ei suoranaisesti päätetty, mutta se tuli selväksi, että keskustelua operointisopimuksesta Oulaisten Vesiosuuskunnan kanssa jatketaan. Valtuustoseminaarissa tuli ilmi, että osalla osallistujista ei ole realistista käsitystä jäteveden kustannusten synnystä. Ei ole myöskään selvää käsitystä siitä, kuka maksaa Oulaisten viemärlaitoksen kustannukset ja miten viemärlaitoksen liikevaihto syntyy. Valtuutetut olivat lähinnä huolissaan siitä, miten kustannukset tulee vaikuttamaan heidän omaan talouteen.

Oikeudenmukaisesti jäteveden kustannusjaon pitäisi mennä siten, että se, joka palvelua tai tuotetta käyttää, myös maksaa joko palvelusta tai kyseisen tuotteen käytöstä. Oulaisten Vesiosuuskunta

on toiminut tällä periaatteella sen perustamisesta lähtien, mutta siihen käytäntöön on jossakin vaiheessa tullut "särö", joka ei ole suoraan Oulaisten Vesiosuuskunnan sääntöjen vastainen, mutta kuitenkin Osuuskuntahengen vastainen ja tämä asia pitää korjata.

Oulaisten Vesiosuuskunta on toiminut Oulaisissa yli 50 vuotta, joten on turha lähteä etsimään syytä, miksi tai milloin tämä särö on tullut - se vaan pitää korjata. Tämä kyseinen särö on se, että Oulaisten Vesiosuuskunta tuottaa Oulaisten kaupungille palvelua, joka ei kuulu suoraan Oulaisten Vesiosuuskunnan tehtäviin ja sen toimialaan. Oulaisten Vesiosuuskunnan tehtävä on hankkia ja toimittaa talousvettä sen käyttäjille mahdollisimman edullisesti. Osuuskunnan tarkoituksena ei ole voiton maksimointi, vaan toimia osuuskunnan sääntöjen mukaisesti:

2§ Toimiala

Osuuskunnan toimialana on rakentaa, ylläpitää ja hoitaa vesilaitosta ja tarjota vesihuoltopalveluita pääasiassa jäsenille. Lisäksi osuuskunta voi tarjota jäsenten kiinteistöjen vesihuoltolaitteiston kunnossapitoon ja rakentamiseen liittyviä palveluita. Osuuskunta voi tarjota edellä tässä kohdassa tarkoitettuja palveluita myös toisille vesihuoltolaitoksille sekä harjoittaa muuta toimialaan liittyvää tai sitä tukevaa toimintaa.

Kyseinen "särö" on se, että Oulaisten Vesiosuuskunnan tuottama palvelu on Oulaisten kaupungin omistaman jätevesilaitoksen liikevaihdon tuottaminen (kauttalaskutus). Tämä toteutetaan siten, että Oulaisten Vesiosuuskunta omistaa jäseniensä kiinteistöjen vesimittarit, myös niiden, jotka ovat liittyneet viemäriverkostoon. Jäteveden maksut perustuu käyttövedenkulutukseen, josta jäteveden lasku muodostetaan.

Tämän jälkeen Oulaisten Vesiosuuskunta laskuttaa jätevesimaksut mittarilukeman, eli kulutuksen mukaan viemäriverkostoon liittyneiltä Oulaisten Vesiosuuskunnan jäseniltä tasapuolisesti? Valitettavasti näin ei kuitenkaan tapahdu, vaan tässä käytännössä on poikkeus.

Oulaisten kaupunki ei maksa kaikesta tuottamastaan jätevedestä, vaan laskuttamatottoman osuuden kustannukset katetaan viemäriverkostoon liittyneiden Oulaisten Vesiosuuskunnan jäsenten kesken.

Oulaisten Viemäriliikelaitoksen toteutunut liikevaihto oli Teknisen johtajan Kyösti Rajaniemen toimittaman vuoden 2023 tilinpäätöslaskelman mukaan 533.918,00 Euroa ja tilikauden ylijäämä oli 20.303,00 Euroa (3,8 % liikevaihdosta). Tulos oli voitollinen. Miten kyseinen liikevaihto on toteutunut? Se on tietenkin laskutettu asiakkailta, mutta kyseisen laskutuksen on pääasiassa toteuttanut Oulaisten Vesiosuuskunta viemäriverkostoon liittyneiltä jäseniltään. Laskutuksen peruste on Oulaisten Vesiosuuskunnan jäsenten käyttövesimittarien lukeminen ja sen perusteella tehty ja jäteveden lasku.

Oulaisten Vesiosuuskunta tilitti jätevesimaksuja Oulaisten kaupungille vuoden 2023 aikana yhteensä 574.733,33 Euroa, eli 40.815,33 Euroa enemmän, mitä Viemäriliikelaitoksen liikevaihto oli. Kun tämä otetaan huomioon Viemäriliikelaitoksen liikevaihtoon, niin tulos paranee vastaavalla summalla, eli $40.815,33 + 20.303,00$ euroa. Todellinen voitto oli 61.118,33 Euroa. Kulut ovat edelleen samat, joten tästä syystä voittoprosentti kasvaa 3,8 %:sta 10,6 %.

Oulaisten Vesiosuuskunta laskutti Oulaisten kaupunkia kyseisestä palvelusta 2023 aikana 30.546,38 Euroa, eli palvelun/kauttalaskutuksen osuus oli 5,3 % tilitetystä määrästä. Vesiosuuskunnan laskutuspalvelu pitäisi tietenkin näkyä Viemäriliikelaitoksen palvelujen ostoina, jonka määrä oli vuoden 2023 aikana yhteensä 325.129,00 Euroa.

Se, että Viemäriliikelaitoksen liikevaihto on vähemmän mitä sinne on tilitetty, on tietenkin virhe, se on kaupungin byrokratian sisäinen asia, mutta väärin joka tapauksessa.

Oulaisten Vesiosuuskunta laskuttaa ja tilittää Oulaisten kaupungille jäteveden kulutuksen. Ongelma on se, että Oulaisten kaupungin

omakäyttö ja laskuttamaton jäteveden osuus oli vuoden 2023 aikana 9,2 %. Laskutetun jäteveden määrä oli 221 485 m³ ja laskuttamaton jäteveden osuus oli 20 384 m³. Kyseinen laskuttamaton osuus rasittaa Viemäriiikelaitosta ihan vastaavan määrän kuin laskutettu osuus. Viemäriverkoston liittyneet Oulaisten Vesiosuuskunnan jäsenet maksavat siten omissa jätevedenmaksuissa:

- Oulaisten kaupungin laskuttamattoman osuuden +
- Oulaisten Vesiosuuskunnan kauttalaskutuslaskion +
- Viemäriiikelaitoksen voitot.

Viemäriiikelaitoksen (korjattu) ylijäämä/voitto oli 61.118,33 Euroa, tämä jaettuna laskutetun jäteveden määrän mukaan, niin jäteveden hinnassa on piiloveroa 27 senttiä/m³, mikä peritään kaikilta viemäriverkoston liittyneiltä asiakkailta, jotka kaikki ovat myös Oulaisten Vesiosuuskunnan jäseniä. Todellisuudessa piiloveron määrä on suurempi, koska edellä ei ole huomioitu laskuttamattoman jäteveden osuutta.

Oulaisten Vesiosuuskunnan kauttalaskutuslaskio näkyy osuuskunnan liikevaihdon kasvuna, mutta sen osuus on suhteessa vähäinen, sen työllistävä määrä on paljon suurempi kuin siitä saatu hyöty/tuotto. Käytännössä tämä on Oulaisten Vesiosuuskunnan taloushallinnon lisätyö, jonka Oulaisten Vesiosuuskunnan jäsenet itse maksavat jätevesimaksuissaan. Edes kaikki viranhaltijat eivät näytä tätä asiaa ymmärtävän, vaan käsittävät asian siten, että Oulaisten Vesiosuuskunta hyötyisi tästä, mikä ei todellakaan pidä paikkaansa.

Nyt ja varsinkin vuoden 2025 alussa voimaan astuvat erittäin suuret jätevesimaksujen korotukset eivät jakaudu tasaisesti Oulaistelaisten ja viemäriverkoston liittyneiden kesken. Nykyisellä toimintamallilla uusi jätevedenpuhdistamo maksatetaan 20 vuoden aikana jätevesiverkoston liittyneillä Oulaisten Vesiosuuskunnan jäsenillä.

Tämä ei ole demokraattinen tapa edetä tässä asiassa. Jäteveden raju hintojen nousu tulee aiheuttamaan myös sen, että laskujen

perintä tulee lisääntymään. Mikäli tähän joudutaan käyttämään ulkopuolista perintätoimistoa, lisääntyy myös tästä aiheutuneet kulut ja byrokratia.

Edelliseen perustuen tulen puheenjohtajana esittämään Vesiosuuskunnan hallitukselle, että lopetamme tämän palvelun (kauttalaskutuksen) tuottamisen Oulaisten kaupungille 1.1.2025. Päätös tulee perustumaan siihen, että kyseinen toimintatapa ei ole oikeudenmukainen jäseniämme kohtaan.

Oulaisten kaupungin tulee maksaa omasta jätevedenkäytöstä, kuten kaikki muutkin jätevesiverkoston liittyneet. Kyseiset kulut tulisi kattaa Oulaisissa kohteesta saaduilla tuloilla (lippumaksut/käyttömaksut) tai vaihtoehtoisesti verotuloilla.

Tällä esityksellä tai mahdollisella päätöksellä ei ole vaikutusta potentiaaliseen operointisopimukseen Oulaisten kaupungin kanssa. Oulaisten kaupungin pitää joka tapauksessa maksaa kokonaisuudessaan tuottamansa jäteveden.

Se, että Oulaisten kaupunki hyväksyy kokonaisuudessaan osallistumisensa jäteveden maksuihin, mahdollistaa operointisopimuksen syntymisen omasta puolestaan. Operointisopimus mahdollistaa myös sen, että Oulaisten Vesiosuuskunta jatkaa jäteveden laskuttamista, mutta yksityiskohdista pitää sopia erikseen operointisopimuksessa.

Minä puolestani olen täysin vakuuttunut siitä, että Oulaisten Vesiosuuskunta pystyy operointisopimuksella tuottamaan nykyiset Viemärlaitoksen palvelut avoimesti, tehokkaammin ja edullisemmin.

Oulaisten Vesiosuuskunta

Ari Penttilä
puheenjohtaja